

vergadering **C295**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 2 juni 2022

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de uitbesteding van de soap Thuis aan een extern productiehuis – 2920 (2021-2022)	3
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de Sociale Media en Influencer Barometer 2022 – 2926 (2021-2022)	9
VRAAG OM UITLEG van Freya Perdaens aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over het geval van agressie in Sint-Jans-Molenbeek tegen bezoekers van de Belgian Pride in Brussel – 3087 (2021-2022)	13

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de uitbesteding van de soap Thuis aan een extern productiehuis – 2920 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): 'Nergens beter dan thuis'. Ik denk dat de vele fans van Thuis, de honderdduizenden fans die elke dag gekluisterd zitten aan hun buis, eergisteren tijdens de staking hun favoriete reeks hebben gemist.

De VRT kondigde op 21 april het nieuwe transformatieplan aan, en dat geeft uitvoering aan de besparingen van wel 25 miljoen euro die vanuit de Vlaamse Regering worden opgelegd aan de VRT.

Het transformatieplan dat de VRT heeft uitgewerkt – en ik heb tijdens eerdere gelegenheden al aangegeven dat ik denk dat dit op de meeste punten wel de juiste richting aangeeft, namelijk radicaal kiezen voor digitaal –, omvat ook de beslissing om voortaan fictiereeksen enkel nog extern te laten produceren. Dat betekent concreet dat de enige productie die de VRT nog intern maakt, met name Thuis, aan een extern productiehuis zal worden uitbesteed. Het gaat over zeventig vaste medewerkers, maar ook nog vele freelancers die betrokken zijn bij de productie van Thuis en overgenomen zullen worden door een nieuw extern productiehuis.

Terwijl de uitbesteding een besparing zou moeten zijn en een keuze voor meer kwaliteit – ik heb vele argumenten gehoord – zal die de belastingbetaler uiteindelijk duurder uitvallen. Dat komt omdat het extern productiehuis dat voortaan Thuis zal produceren, wel een beroep zal kunnen doen op de taxshelter. Dat valt onder federale bevoegdheid, maar wordt uiteraard ook gefinancierd met belastingmiddelen. De VRT kan als publieke omroep geen beroep doen op de taxshelter. Volgens advocaat Peter Verhaeghe, specialist in de takshelterwetgeving, zal het externe productiehuis via de taxshelter 30 tot 40 procent korting kunnen krijgen op de productiekosten of de kosten van de productie van Thuis kunnen reduceren. Daarenboven wordt er verwacht dat een privaat productiehuis, ondanks deze korting, wellicht zal kiezen voor een hogere prijszetting. Dat is nog een beetje gissen, maar het valt niet uit te sluiten, waardoor de totale kost voor de VRT waarschijnlijk hoger zal uitvallen dan wat de publieke omroep door deze uitbesteding bespaart. Dit zou betekenen dat het extern laten produceren van Thuis in concreto niet alleen geen besparing zal betekenen voor de belastingbetaler, maar dat die hem finaal meer zal kosten, omdat het productiehuis zal kunnen genieten van bijkomende subsidies uitgekeerd door het federale niveau. Het nettoresultaat dreigt te worden dat de kost voor de Vlaming/Belg hoger zal liggen.

Minister, hebt u al zicht op welk extern productiehuis Thuis voortaan zal produceren en aan welke voorwaarden? Ik heb begrepen dat heel veel productiehuizen geïnteresseerd zijn.

Hebt u zelf al een inschatting of zelfs berekening van de VRT gekregen van de omvang van de eventuele besparing en de positieve effecten voor de VRT van de uitbesteding?

Erkent u dat met deze uitbesteding door het mogelijk te maken om aanspraak te maken op de taxshelter door het externe productiehuis, de totaal kost voor de Vlaming/Belg hoger dreigt te liggen? Zo niet, wat is uw inschatting van het totaalplaatje?

Is er absolute zekerheid dat dit externe productiehuis de zeventig medewerkers verbonden aan de productie van Thuis volledig zal overnemen met anciënniteit en andere rechten die ze hebben opgespaard tijdens hun tijd bij de VRT?

Kunt u met zekerheid zeggen dat de freelancers aangesteld binnen de huidige productie van Thuis ook zullen meegenomen worden naar het externe productiehuis? Dat is toch wel een heel belangrijke bekommernis.

Thuis zit in het hart, in het DNA van de VRT. Het heeft de reputatie om moeilijke thema's in de Vlaamse huiskamers binnen te brengen en zorgt voor meer diversiteit op het scherm. Kunt u garanderen dat Thuis nog steeds deze maatschappelijke rol zal blijven spelen wanneer Thuis niet meer in huis wordt geproduceerd? Zal de kwaliteit van Thuis, de ziel van Thuis, recht in het DNA van de VRT, gegarandeerd kunnen blijven?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Mevrouw Segers, deze vraag kadert effectief in het transformatieplan dat op 21 april werd bekendgemaakt door de directie en waarover er nu ook intens sociaal overleg is, overleg met de sociale partners en vakorganisaties. Zeker vanuit de regering willen we de onderhandelingen op een zo sereen mogelijke manier laten gebeuren. Ik zal mij ook hier opnieuw onthouden van straffe uitspraken daarover. Ik zal uiteraard wel antwoorden op uw vragen, voor zover ik vandaag al alle antwoorden heb, want natuurlijk is een en ander nog in onderhandeling en bespreking.

Een van de elementen is om Thuis, een programma dat intern geproduceerd is, te veranderen naar een programma dat extern geproduceerd is. In deze fase van de onderhandelingen met enerzijds potentiële overnemers en anderzijds de vakorganisaties is het niet mogelijk om op al uw vragen nu reeds duidelijkheid te geven.

Op de vraag welk extern productiehuis Thuis zal produceren en aan welke voorwaarden, kan ik nu nog niet antwoorden. Ik heb daar eerlijk gezegd vandaag ook nog geen zicht op. Ook de concrete omvang van de eventuele besparing voor de VRT van de uitbesteding van Thuis is vandaag moeilijk naar voren te schuiven. De VRT heeft mij laten weten dat er gesprekken lopende zijn met enkele productiehuisen die aan de nodige vereisten kunnen voldoen om de continuïteit van Thuis als kwalitatieve Vlaamse reeks te garanderen en te versterken.

Inzake uw vraag betreffende de taxshelter kan ik alleen maar benadrukken dat elk productiehuis dat films of series maakt en voldoet aan de criteria inzake taxshelter een beroep kan doen op deze ondersteuning. Ik wil wel benadrukken dat dit geen subsidie is, maar een federaal mechanisme om externe investeringen, private investeringen in onze producties te versterken. De rekensom nu al maken, lijkt mij moeilijk. Het is trouwens niet enkel dit dat daar in aanmerking komt. Je hebt ook andere effecten, bijvoorbeeld wanneer een vennootschap, zoals een productiehuis, 'getaxshelterd' wordt maar winst maakt, zal er uiteraard ook vennootschapsbelasting betaald worden op die winst. Je kunt dus niet zo eenzijdig zeggen dat dit federaal geld zal kosten. Dat is vandaag nog niet zomaar mee te geven.

Wat wel duidelijk is, is dat de zeventig VRT-werknemers die voor een belangrijk deel van hun tijd voor Thuis werken, zullen worden overgedragen aan de nieuwe producent en die als nieuwe werkgever zullen krijgen. Voor de overname van een deel van een onderneming bestaat er een wettelijk kader dat voorziet in de bescherming van deze medewerkers. Dit wettelijk kader garandeert onder andere dat het personeel overgaat naar de overnemer met behoud van gelijkwaardige arbeidsvoorwaarden. Dat is ook een belangrijke geruststelling voor de betrokken werknemers. De concrete invulling daarvan zal het voorwerp uitmaken van overleg, zowel met de vakbondsorganisaties als met de kandidaat-overnemer. Over de freelancers kan ik nog geen uitspraak doen.

Uw vraag over de maatschappelijke rol van Thuis wanneer dat extern geproduceerd is, vind ik een beetje vreemd. Als je kijkt naar de maatschappelijk relevante

programma's die op de VRT komen, fictie en niet-fictie, dan zie je dat heel veel daarvan extern geproduceerd worden, op een schitterende manier, door productiehuisen die dat op een fantastische manier doen, en dat de maatschappelijke rol daarin ten volle wordt opgenomen. Dat maakt deel uit, soms van de identiteit van die productiehuisen, maar uiteraard ook van de contracten die gesloten worden. Er worden uiteraard voorwaarden bedongen. Er wordt een bepaalde afspraak gemaakt over inhoud. Het spreekt voor zich dat de maatschappelijke rol die vandaag eigen is aan een programma als Thuis en die tot de kerntaak van de openbare omroep behoort, verder zal worden opgenomen door de externe partners. Dat zal ook contractueel zo gegarandeerd zijn.

Ik heb dus nog geen antwoord op al uw vragen, maar ik denk dat het belangrijk is om de mogelijkheid te geven aan de directie, de vakorganisaties en de externe partners die daar betrokken bij kunnen worden om dat overleg op een constructieve manier te voeren.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Ik had wel verwacht dat uw antwoord op dit moment eerder summier zou zijn, maar ik wil u toch een aantal bekommernissen meegeven vanuit onze fractie.

Ik ben het ermee eens dat we de onderhandelingen met de sociale partners, en eventueel met de productiehuisen, nu niet mogen hypothekeren. Wanneer de VRT echter beslist om haar plan door te zetten – al hoop ik dat er toch een ander inzicht komt – zou ik wel willen dat er een aantal aandachtspunten worden meegegeven met die productiehuisen. Het gaat toch wel over een aantal zaken.

Twee weken geleden was er een actie aan Studio Manhattan in Leuven. Ik ben daar ook naartoe gegaan en heb gesproken met de mensen van Thuis, onder andere met Annick Segal, die Rosa speelt. Het was een heel emotioneel gesprek, omdat ze zei dat ze er tijdens corona eigenlijk alles aan hebben gedaan om ervoor te zorgen dat er geen enkele aflevering wegviel. Er waren meerdere corona-uitbraken in de ploeg en ze hebben dan met breedhoeklenzen moeten werken om de social distancing te garanderen. Ze hebben er alles aan gedaan om Thuis te kunnen blijven produceren, en er is geen enkele dag weggevallen, ondanks ook de ziektes van enkele van de belangrijke acteurs. Wat zij wilden is een schouderklopje en geen 'stank voor dank', zo hebben ze het ook uitgedrukt.

U zult gisteren ook gezien hebben dat Marleen Merckx, die Simonneke speelt, zei dat ze daarvoor nooit hebben gekozen. Zij hebben gekozen om voor de VRT te werken en niet om voor een private partij te gaan werken. Daarover heb ik zeker en vast ook een concrete vraag. Een aantal van de mensen die daar werken, zijn statutairen. Wat zal er met die mensen gebeuren als ze zeggen dat ze niet willen meegaan naar een extern productiehuis? Wat gebeurt er dan? Welke rechten hebben zij dan? Dat zijn vragen waar heel veel van de mensen die ik heb gesproken, mee kampen.

U hebt heel kort aangegeven dat er over de freelancers nog geen duidelijkheid is. Die zeventig vaste medewerkers, dat is één zaak, maar er zijn bijna evenveel freelancers waar een beroep op wordt gedaan en die vandaag compleet in het ongewisse zijn. Mijn vraag is dus: wanneer zullen de freelancers die voor Thuis werken iets weten?

U zegt dat u niet weet wat de omvang is van wat de besparing de VRT zou opleveren. De VRT weet het blijkbaar ook niet. Mag ik het heel merkwaardig vinden dat de VRT die rekenoefening niet op voorhand heeft gemaakt en niet heeft doorgedacht over wat de uitbesteding van Thuis zou impliceren op het vlak van financiële besparing, en over wat hen dat zou opleveren? Ik kan begrijpen dat ze

zeggen dat hun materieel misschien niet meer up-to-date is en dat een extern productiehuis die investering dan zelf moet doen, om bijvoorbeeld nieuwe technische apparatuur te kopen en met state-of-the-arttechniek te kunnen werken. Dat kan een besparing zijn, maar ik begrijp niet dat dat niet berekend is.

Vervolgens vind ik de taxshelter ook heel belangrijk. De Vlaming betaalt momenteel 37 euro per jaar voor de VRT, dus niet voor Thuis, maar voor de hele VRT. De VRT zal dat belastinggeld doorstorten naar een privaat productiehuis en dat private productiehuis kan ook taxshelter binnenhalen. Op den duur zullen dus niet alleen de Vlamingen, maar ook de Brusselaars en de Walen meebetalen voor Thuis. U hebt gelijk dat de taxshelter geen investering is, maar het is wel derving van belastinggelden, waar men anders zelf over kan beslissen. Ik zou op z'n minst willen dat er in de onderhandelingen met dat externe productiehuis wordt meegenomen dat daarmee rekening moet worden gehouden bij de doorrekening van de factuur naar de VRT. De inkomsten vanuit de taxshelter mogen niet blijven kleven bij dat productiehuis, maar moeten ook meegaan naar de VRT.

Met al deze vragen bij elkaar blijf ik er niet van overtuigd dat een uitbesteding naar de private sector een besparing is, en meer nog, het neemt de enige reeks die intern wordt gemaakt, weg uit het hart van de VRT. De impact daarvan kunnen we volgens mij nog niet volledig inschatten.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Nergens beter dan Thuis, ook in onze fractie, want collega Van Werde heeft een aantal afleveringen meegespeeld in Thuis, als relatietherapeute Suzanne. *(Opmerkingen van Manuela Van Werde)*

Ja, dat is volledige typecasting. *(Gelach)*

Maar zelf ben ik enorme fan. Ik kan alleen maar zeggen dat ik ook een badjas heb van Thuis, dus ik ondersteun ook nog eens de merchandising. *(Opmerkingen)*

Minister, u handelt correct. Er is inderdaad sociaal overleg, en dan moeten we als parlementsleden ook wat terughoudend zijn. Je moet dat een kans geven. Iedereen maakt zijn keuze daarin, maar als het sociaal overleg bezig is, vind ik dat we even afstand moeten nemen en mensen daar hun werk laten doen.

Wat ik wel vind, is dat de VRT inderdaad over goede papieren beschikt wat betreft de uitbesteding van Thuis aan een productiehuis. Dat is een kwaliteitsmerk. Dat is kwaliteitsvol. Dat wordt goed gevolgd. Ik denk dus dat er wel redelijk wat productiehuizen blij zullen zijn als ze dat in hun portefeuille kunnen krijgen.

Wat de verhaallijnen betreft: dat is creativiteit, daar komen we niet in tussen. Dat is een zaak tussen de producent en de VRT.

De collega van Vooruit heeft het over de taxshelter. Ik hoop dat Vooruit de taxshelter niet in vraag stelt, want dat is een heel goed middel voor producties. Ik hoor nu dat dat bijvoorbeeld betekent dat men via federale belastingen moet betalen voor Vlaamse producties. Ja, we betalen voor zoveel andere dingen mee. Wij betalen ook mee voor producties die niet gemaakt worden in Vlaanderen, maar in het zuiden des lands. Ik zou de taxshelter hier dus niet in vraag willen stellen.

Men zegt dan dat het toch op de kap van de belastingbetaler komt. Voor veel federale maatregelen waarover wij hier in Vlaanderen niet beslissen, betalen wij ook mee als Vlamingen. Ik denk maar aan de coronamaatregelen. Dat is ook allemaal betaald door de Vlaamse belastingbetaler. Als we die discussie gaan voeren, wil ik dat echt wel doen. Dat vind ik dus geen argument.

Ik zie wel dat we hier moeten afwachten. Zoals u zelf hebt aangehaald, zijn er heel wat series die nu reeds gemaakt worden door productiehuizen, die zeer kwaliteitsvol zijn, die hoge ogen gooien, die ook verkocht kunnen worden aan het buitenland, wat ook weer opbrengsten met zich meebrengt. Maar dat gaan we inderdaad moeten afwachten.

Ik begrijp de bezorgdheden die er alleszins zijn, maar het is wat mij betreft ergens logisch dat je daar ook vanuit de openbare omroep keuzes in moet maken. Maar laat ons eerst en vooral de kans geven aan het sociaal overleg. Misschien wordt dat ook wel een aflevering: 'Het sociaal overleg'.

De voorzitter: Of een soap.

De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Ik zou een ander geluid willen laten horen dan dat van mevrouw Segers. Ik verwijs daarbij naar een interview van de minister. Hij heeft er in dat kader wellicht nog veel andere gegeven. Maar ik herinner het mij, het was in oktober 2019. Daarin stelde u, minister, dat de VRT zich veel meer moet focussen op haar kerntaken en dat de openbare omroep zich moet transformeren – in het kader van het transformatieplan is dat uiteraard van toepassing – tot een moderne, slanke en slagkrachtige mediaorganisatie.

Ik heb daarbij een zeer eenvoudige vraag. Bent u als voogdijminister van de VRT van mening dat het maken van soaps, of binnenkort het aankopen ervan, behoort tot een kerntaak van een openbare omroep en dat daar overheidsmiddelen voor moeten worden aangewend? Bij de heer Meremans kennen we het antwoord, als fan van het eerste uur. Maar ik zou daar van u, als voogdijminister, wel eens een antwoord op willen horen.

Ik denk dat veel Thuis kijkers en vooral ook niet-Thuis kijkers geïnteresseerd zouden kunnen zijn in het antwoord op de vraag wat nu in feite de totale kostprijs is van die soap. Wij hebben gisteren allemaal het jaarverslag kunnen lezen en wij zien daar wat de kostprijs is van fictie, maar apart, per programma, zijn daar tot nader order geen cijfers over beschikbaar. Ik denk dat dat een antwoord is dat wellicht veel mensen zou kunnen interesseren.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega's, dank u wel voor de vragen, bedenkingen en persoonlijke getuigenissen. Collega Segers, wat statutairen en freelancers betreft, denk ik dat ik een aantal elementen heb meegegeven, maar ook heb aangegeven dat een en ander ook deel uitmaakt van onderhandelingen. Op dat punt kan ik op dit moment dus niet meer duidelijkheid geven dan datgene wat ik heb gezegd.

U had het over de specifieke hoegrootheid van de financiële besparing die er desgevallend zou zijn. Het is absoluut evident dat die vandaag niet bekend kan zijn. De VRT is vandaag immers met diverse private partners aan het bekijken, aan het onderhandelen, aan het bespreken welke de mogelijke opties zijn. Er zijn veel productiehuizen. Ze kunnen natuurlijk niet allemaal een productie van zo'n omvang aan. Er zijn een aantal huizen die dat kunnen. Uiteindelijk zal er een contract worden afgesloten met een van die huizen. Het is evident dat de concrete omvang van een eventuele besparing afhangt van de voorwaarden van dat contract. Ik weet niet hoe u dat zou doen, maar voorspellen wat er precies in dat contract zal staan op het vlak van de prijs, dat is onmogelijk. Het is dus maar evident dat men daar vandaag geen heel concreet getal op kan plaatsen. Dat zal ook afhangen van de onderhandelingen die zullen worden gevoerd.

Wat de taxshelter betreft: dat is een systeem dat in wezen zeer nuttig is, dat we trouwens ook willen uitbreiden, naar gaming, dat ook voor de audiovisuele sector heel belangrijk is om de financiering van producties sluitend te maken. Dat kan een kostprijs hebben in de federale vennootschapsbelasting, maar dat is een systeem dat in een level playing field werkt, namelijk voor alle externe productiehuisen op dezelfde manier als ze voldoen aan de inhoudelijke voorwaarden daarvoor. Dat is vooral een manier om privaat geld te mobiliseren voor de audiovisuele sector, in dit geval voor een productie die op de publieke omroep komt. Het is een manier om extra te investeren in Thuis. Dat is een keuze van de directie, maar een keuze waar ik wel helemaal achter sta. Thuis zit vandaag in verouderde gebouwen. U bent er zelf geweest. Daar moet een grote investering gebeuren, niet alleen qua infrastructuur, maar ook qua ondersteuning. De VRT was van oordeel dat het in het budgettaire kader dat er is, niet mogelijk is om dat intern op een goede manier te doen, en dat het een groot voordeel is om daar extra in te investeren via deze manier van werken. Trouwens, u hebt het ook zelf terecht gezegd: dit is de enige echt interne fictieproductie die er nog was, structureel. Dat betekent ook dat externe productiehuisen op dat vlak meer schaalgrootte kunnen ontwikkelen, dus ook efficiëntiewinsten kunnen boeken, efficiëntiewinsten die de VRT niet zo gemakkelijk kan boeken ten aanzien van de productie van fictie.

Dat past trouwens ook in een bredere visie. Daarmee kom ik ook bij de vraag van collega Slotmans over kerntaken. Wat zijn de kerntaken van de publieke omroep? Een van die kerntaken is zeker zorgen voor kwaliteitsvolle ontspanning. Collega Slotmans, in die zin ben ik het absoluut niet met u eens dat dit soort producties niet thuishoort op de publieke omroep. Er zijn een aantal zenders in Europa – de European Broadcasting Union (EBU) rapporteert daar ook over – die, denk ik, uw visie volgen, namelijk alleen informatie en duiding. Er zijn heel wat Oost-Europese voorbeelden die op die manier werken en die, om heel open te zijn, een heel beperkt bereik hebben, precies omdat ze zich beperken tot informatie en duiding. Of die in een aantal Oost-Europese voorbeelden al dan niet kwaliteitsvol is, daar zal ik geen uitspraak over doen, maar ze slagen er niet in om heel veel mensen naar die publieke opdracht, naar die informatie en duiding te brengen. Wij hebben aan de VRT gevraagd om 85 procent van de Vlamingen te bereiken. Dat doe je niet met informatie en duiding alleen. Daar heb je kwaliteitsvolle ontspanning voor nodig, en Thuis is daar een zeer goed voorbeeld van.

Hoe je dat doet, dat is een andere vraag. Dat gaat over de vraag hoe je je organiseert, wat je model is, waar je de klemtoon legt in je interne werking en wat je samen met private partners doet. Sinds de hervorming eind jaren 90 staat de VRT vooraan wat de externe producties betreft. Ze heeft er ook voor gezorgd dat we op twintig jaar zijn gekomen van een productiesector die min of meer werd beheerst door de publieke omroep en misschien door één andere zender, naar een systeem waarbij we grote én kleine productiehuisen hebben, nationaal, maar ook in een internationaal kader, die topkwaliteit aanbieden. Dit is een verdere evolutie daarin, waarbij de VRT kiest een aantal van haar kerntaken zelf te zullen produceren, maar er op het vlak van fictie voor kiest om dit op deze manier te organiseren. Ik vind dat dus een zeer verdedigbare keuze. Dat is een keuze waar ik helemaal achter sta. Ik denk dat het allerbelangrijkste niet alleen is dat de medewerkers op een correcte manier worden behandeld en dat ze de voorwaarden die zij vandaag genieten, ook in de toekomst kunnen genieten, maar ook dat de kwaliteit van Thuis minstens gelijk zal blijven, maar eigenlijk zal verbeteren, dat er extra zal worden geïnvesteerd in Thuis, dat de Vlaamse kijker daar met andere woorden beter van zal worden, dat Thuis een minstens even goed product zal zijn als het vandaag al is.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Ik wil eerst terugkomen op het antwoord op de vraag van collega Slotmans. Het is genoteerd dat het Vlaams Belang de Vlamingen Thuis

wil afnemen. Maar ik ben het volledig eens met de minister. Als de VRT vandaag Europees aan de top staat van de publieke media, heeft dat net te maken met investeren in topkwaliteit en talent, zowel op het vlak van fictie als op het vlak van non-fictie en informatie. Dus als de VRT de beheersovereenkomst moet kunnen halen, dan hoort kwaliteitsvolle fictie daar zeker in thuis.

Net daarom heb ik ook mijn vraag gesteld. Thuis is zo'n ankerpunt voor de VRT en ook een ankerpunt voor heel wat Vlamingen in hun dag, dat we daar echt heel bezorgd over moeten zijn als de VRT beslist om dat uit te besteden. Het is absoluut essentieel dat de kwaliteit kan blijven. Het is inderdaad de enige interne productie die de VRT nog doet. Het is wel een productie die maakt dat er heel wat talent aan boord blijft van de VRT, dat ook ingezet wordt op andere diensten. Mijn vrees is dus dat, als je dat wegneemt uit de VRT, een stukje van de ziel van de VRT en de talentvorming verloren dreigen te gaan.

Minister, u zegt dat het evident is dat de VRT nog geen idee heeft wat de grootteorde zal zijn van de besparingen. Ik vind dat niet evident. Ik kan me niet voorstellen dat de VRT die oefening niet gemaakt heeft en geen grootteorde in haar hoofd heeft. Anders beslis je daar toch niet toe? (*Opmerkingen van minister Benjamin Dalle*)

Neen, maar toch wel een grootteorde? Dan begin je er toch niet aan, als je niet op voorhand hebt doorgerekend wat dat gaat opleveren, ten eerste aan besparing en ten tweede misschien aan meerwaarde inzake kwaliteit?

Collega Meremans, u weet heel goed dat ook wij van Vooruit de taxshelter een zeer goede maatregel vinden en dat wij daar volmondig achter staan. Maar we moeten er wel zeker van zijn dat in de onderhandelingen met het externe productiehuis dat het eventueel kan halen, de opbrengst van de taxshelter niet bij dat productiehuis blijft kleven, maar dat dat ook ten bate van de VRT is.

Minister, alles bij elkaar gerekend, ook op basis van uw antwoorden, zijn wij er nog altijd niet van overtuigd dat die uitbesteding een goede zaak is. Wij vinden dat Thuis thuis moet kunnen blijven. Thuis hoort thuis op een sterke VRT.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over de Sociale Media en Influencer Barometer 2022 – 2926 (2021-2022)

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Dit is een geliefkoosd thema – heel terecht – van de minister ook, namelijk de rol van sociale media en influencers.

Op 11 mei hebben de Arteveldehogeschool en de handelsfederatie Comeos hun Sociale Media en Influencer Barometer (SMI-barometer) 2022 gepubliceerd. Dit onderzoek monitort het gebruik en evaluatie van sociale media in België.

Uit de barometer blijkt dat Instagram nog steeds het meest populaire platform is bij jongeren. Zo is 83 procent van de jongeren dagelijks actief op Instagram, maar we zien vooral een spectaculaire stijging bij TikTok.

Daarnaast blijkt uit dat onderzoek dat de rol van influencers blijft stijgen. 87 procent van de Belgische jongeren volgt influencers op sociale media, terwijl maar

42 procent van de volwassenen influencers op een socialemediaplatform volgt. Daarnaast merken we dat een op de drie Belgen die influencers volgt op sociale media, de voorbije drie maanden effectief iets gekocht heeft nadat men er reclame voor had gezien op een pagina van een influencer. De invloed van influencers is even groot bij volwassenen. Dat is een stijging ten opzichte van vorig jaar, waarbij het toen ging over een op de vier. De cijfers maken ook duidelijk dat jongeren meer informatie opzoeken over een merk of een merk beginnen te volgen via sociale media dankzij influencers.

Influencers hebben niet enkel invloed op het aankoopgedrag van hun volgers. 24 procent van de jongeren geeft aan dat ze ook hun kledingstijl graag laten inspireren door influencers. Een op de vier geeft aan dat een influencer hen al eens heeft aangezet om meer te bewegen of te sporten of hun voedingsgewoonten heeft verbeterd. Veel jongeren geven ook aan – en dat is hoopgevend – dat ze dankzij een influencer zijn gaan werken aan hun mentale gezondheid en dat 7 procent hierdoor zelfs professionele hulp heeft gezocht.

De invloed van influencers valt met andere woorden niet te onderschatten. De influencers influenceren. Het is daarom belangrijk dat hun volgers ervan bewust zijn dat influencers commerciële samenwerkingen hebben. Dat zijn ze doorgaans ook. Uit het rapport blijkt dat de respondenten vinden dat influencers wel nog steeds authentiek moeten zijn en selectief in de producten en diensten waarvoor ze reclame maken. Ze gaan er namelijk van uit dat influencers enkel iets promoten waar ze zich zelf achter kunnen scharen. Dat is sinds kort ook verplicht.

Aangezien de invloed van influencers op ons leven groter wordt, is het belangrijk dat influencers zich ook aan een gedragscode houden. Minister, u zette daartoe eerder al stappen. Mij leek dit onderzoek dan ook een goed moment of een goed aanknopingspunt om daarover verder met u van gedachten te wisselen.

Hoe evalueert u de resultaten van dit onderzoek? Hoe evalueert u het feit dat influencers een enorm grote invloed hebben op jongeren maar ook op volwassenen? Wat hebt u geleerd uit het onderzoek dat u zal aanzetten tot nieuwe beleidsmaatregelen? Wat is de stand van zaken van de uitwerking van de gedragscode waaraan u werkt, onder andere samen met de Unie van Belgische Adverteerders (UBA)? Met wie hebt u nog gesproken om deze code verder uit te werken? Welke timing stelt u voorop?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u wel, collega Segers, voor de vraag.

Ik heb net als u met heel veel belangstelling kennisgenomen van de inhoud van de barometer en de cijfers waarnaar u onder meer verwijst. Onderzoek rond het gebruik van sociale media is – dat is evident – heel zinvol en nuttig voor mijn beleid, zeker wanneer het gaat over influencermarketing, wat hier duidelijk aan bod komt. Het toont nog maar eens aan dat de rol van sociale media en influencermarketing steeds belangrijker wordt.

De impact van influencers op het leven van hun volgers wordt groter en groter. Dat is zeker ook het geval wanneer het bijvoorbeeld gaat over commerciële houdingen en commerciële praktijken. Ik wil één cijfer over de drie jaren heen illustreren, want het interessante is ook dat het longitudinaal bekeken kan worden. Bij de SMI-barometer van 2020 gaf nog 20,3 procent van de jongeren die influencers volgen aan dat ze de voorbije drie maanden iets gekocht hebben omdat een influencer hem of haar heeft overtuigd. In 2021 was dat 26,2 procent en in 2022 32,3 procent. Dat is toch een duidelijke en structurele stijging, die inderdaad aantoont dat influencers voor marketeers steeds belangrijker worden.

Het is ook belangrijk dat de influencers zich daarvan bewust zijn en dat ze hun verantwoordelijkheid ter zake opnemen. Dat is geen gemakkelijke verantwoordelijkheid, maar net zoals we van andere groepen in de samenleving verwachten dat ze daarop letten, kunnen we dat zeker ook van influencers verwachten.

Tot vandaag lijkt er relatief weinig praktische ondersteuning te zijn voor influencers. Zo bleek uit een bevraging van Vlaamse influencers – die ik zelf had besteld bij de UGent en de Arteveldehogeschool – dat drie op de vier influencers positief staan tegenover een soort deontologische code. Een van de redenen daarvoor is dat ze aangaven dat ze nood hebben aan informatie en houvast over tal van thema's waarmee ze geconfronteerd worden, of het nu gaat over regels rond fiscaliteit of marketing, dan wel over sociale thema's zoals bijvoorbeeld mentale problemen of zelfdoding.

De opmaak van de influencercode is bijna afgerond. De uitgebreide input die we kregen van influencers en expertenorganisaties is bijna volledig verwerkt. Per thema is er uitvoerig contact geweest met de relevante organisaties die we in Vlaanderen hebben. Het gaat dan bijvoorbeeld over Child Focus, het Vlaams expertisecentrum Alcohol en andere Drugs (VAD), het Vlaams Expertisecentrum Suïcidepreventie (VLESP), Sensoa, het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, Mediawijs, Awel, de KU Leuven, de UGent, en nog verschillende andere partners en organisaties. Het is de bedoeling om daar op korte termijn mee verder te gaan en dat werk af te ronden.

Mediawijs heeft ondertussen in samenwerking met allerlei expertenorganisaties al heel wat initiatieven opgezet rond mediawijsheid en de weerbaarheid van jongeren en kwetsbare volwassenen. Het is belangrijk dat volgers weerbaar worden gemaakt. Je hebt de verantwoordelijkheid van de influencers, je hebt ook de weerbaarheid van diegenen die die influencers volgen.

Ik geef een aantal voorbeelden om dit te illustreren. Mediawijs ontwikkelde een dossier over influencermarketing voor professionals. Maar in het kader van MediaNest hebben ze in 2020, in samenwerking met een krant, ook een reeks artikels en YouTube-films gemaakt waarbij ze ouders van bekende influencers interviewden, om op die manier andere ouders bewust te maken van wat influencers zijn en op welke manier ze geld verdienen. Het jaarplan van MediaNest heeft dit jaar specifieke aandacht voor het nieuwe Content Creator Protocol, dat door de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) is gelanceerd, en ook de influencercode zal aan bod komen. Daarbij wordt ook ingespeeld op nieuwe trends, zoals de vele vragen over 'gifts' op TikTok. Dat is een van de vragen die hier ook al aan bod zijn gekomen. Ook de nieuwe website van de UGent, magdtonline.be, en de uiteindelijke influencercode zullen worden meegenomen in die didactische pakketten. We hebben natuurlijk ook WAT WAT, dat tieners en jongeren informeert ter zake. Dat zijn een aantal illustraties van zaken die gebeuren en die ook nog versterkt worden.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Minister, er gebeurt momenteel heel wat op dit vlak, omdat we zien – en dat blijkt inderdaad ook uit de derde editie van dit onderzoek – dat de rol en de impact van influencers onder jongeren maar ook onder volwassenen steeds maar toeneemt. Er worden heel wat initiatieven genomen, op verschillende niveaus: het onderzoeksvlak, Mediawijs en alle andere actoren. U zegt dat we vorderen. Maar er is ook de rol van de UBA en de Raad voor de Reclame, die ook al die influencerscode hebben.

Mijn bijkomende vraag luidt: op welke manier zult u al wat nu gebeurt op een gegeven moment bijeenbrengen en in een charter gieten – er is ook die code – waardoor influencers zich kunnen onderschrijven en binden om die code te volgen?

En wat zal vervolgens de rol zijn van de VRM om hierover te waken? Of wilt u niet zover gaan en blijft het een vrijblijvende code?

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Collega, ik dank u voor de vraag. Onze fractie heeft ook al meermaals gevraagd naar de stand van zaken van de influencerscode. We zien natuurlijk ook in hoe de inhoud daarvan relevant kan zijn.

Zoals de collega aangeeft, duiken er ondertussen heel wat extra initiatieven op: via de VRM, via de fiscus, van onderuit, de UBA, die een Belgian Influencers Code heeft vooropgesteld. Dat zijn heel wat initiatieven die gelijkaardig en gelijklopend zijn en de influencerscode waar u aan werkt misschien voorbijsteken.

Mijn vraag is tweeledig en ook evident. Enerzijds werden influencers zoals de vier dames achter de Belgian Influencers Code benaderd voor medewerking aan de influencerscode. Ik heb schriftelijk opgevraagd wie daarvoor de revue passeerde, maar als ik mij niet vergis, zaten daar geen namen van influencers bij. Bent u op de hoogte van het bestaan van die verschillende initiatieven? Op welke manier impacteren zij de ontwikkeling van uw eigen code, die weldra zal worden gelanceerd?

Tot slot, minister, aangezien die influencerscode van u bijna vastligt of kan worden gepubliceerd, vroeg ik mij af of er ondertussen al meer geweten was over de afdwingbaarheid van een dergelijke code. Dat is ook iets waar wij met onze fractie al vaker naar vroegen. Ik dank u alvast.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega's, ik dank jullie voor de extra vragen. Er zijn tal van initiatieven, we zijn daar uiteraard van op de hoogte. Het is de bedoeling om met die influencerscode, die uiteindelijk een levend document zal zijn – we zullen die op een bepaald moment lanceren, maar wanneer er nieuwe initiatieven komen, is het de bedoeling om die te integreren –, aan de influencers een goed overzicht te geven van de zaken die regelgevend relevant zijn, maar ook van die zaken waarin zij ondersteuning kunnen hebben van zo'n code.

In die zin denk ik dat dit enorm kan helpen. Ik voel mij zeker niet voorbijgestoken. Het is belangrijk dat er initiatieven zijn en dat ook de adverteerders daarin hun rol spelen. Maar onze code wil al die zaken net mee integreren, om ervoor te zorgen dat dankzij die code influencers goed weten wat relevante wetgeving is en waar er ondersteuning is. Want vandaag is het niet altijd evident om al die regels te kennen en goed te weten waar men aan toe is. Die code zal daarbij helpen en zal die regels eerder integreren dan echt nieuwe regels op te leggen.

Dat is ook onmiddellijk het antwoord op de tweede en derde vraag, de vraag rond de VRM en afdwingbaarheid. Ik heb altijd gezegd dat het niet de bedoeling is om via de influencerscode nieuwe afdwingbare regels op te leggen. Het is bijgevolg ook niet de bedoeling om een nieuw soort controle te organiseren op die code door de VRM. Dat zullen we niet doen. Het is ook geen vrijblijvende oefening. Het is een belangrijke verantwoordelijkheid van influencers. Het is niet omdat we niet decretaal zaken opleggen dat het vrijblijvend is. Er gaat een grote verantwoordelijkheid gepaard met de invloed die zij hebben. We verwachten dat ze die verantwoordelijkheid opnemen, en die code kan daarbij een steun zijn, die kan helpen om dat op een goede manier te doen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (Vooruit): Ik herhaal dat het initiatief dat u neemt, een belangrijk en goed initiatief is. Maar het is echt belangrijk om alles wat er momenteel gebeurt,

onder andere vanuit de Raad voor de Reclame en de influencerscode daar, op een gegeven moment te integreren in een initiatief dat u daartoe neemt en dat de doelgroep ook bereikt, zodat de influencers op de hoogte zijn van die code, bijvoorbeeld door het in een charter te gieten of wat dan ook. U zult daarvoor ook ambassadeurs nodig hebben binnen de influencerswereld.

Ik blijf verder ook wat op mijn honger zitten. U zegt dat u geen controle zult laten uitvoeren door de VRM. Het gaat over verantwoordelijkheid en het mag niet vrijblijvend zijn. Maar als er niets afdwingbaar is, dan blijft het in de praktijk wel allemaal heel vrijblijvend. We zullen zoals Nederland dus toch wel moeten gaan naar een echte eis om, wanneer producten worden gesponsord, 'endorsed', gepromoot door influencers, die op een of andere manier te verplichten om daarop te zetten dat het gaat over reclame, promotie of wat dan ook. Ik verwijs naar wat we doen met de product placement, of PP. Ik zou ook willen dat we dat dan via coregulering doen en niet alleen via zelfregulering. Want dat is gebleken uit die PP'kes, die plopperdeplon kleine lettertjes van product placement die niemand eigenlijk kent of ziet staan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Freya Perdaens aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd, Media en Armoedebestrijding, over het geval van agressie in Sint-Jans-Molenbeek tegen bezoekers van de Belgian Pride in Brussel
– 3087 (2021-2022)**

Voorzitter: mevrouw Cathy Coudyser

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Twee weken geleden vond in Brussel de Pride weer plaats, na twee jaar niet te zijn doorgegaan vanwege corona. Het is en blijft een belangrijk evenement. Het vraagt aandacht voor mensen uit de regenbooggemeenschap en hun plaats in onze samenleving. Er zijn in het verleden al heel wat stappen vooruit gezet. Ik denk dat het ook noemenswaardig is dat België daarin internationaal gezien vaak een voorloper is.

Maar die plaats is allerminst verworven. Ik denk dat ook de feiten van net na de Pride daar opnieuw een voorbeeld van zijn, niet alleen die feiten, niet alleen dat gezin dat aangevallen werd, maar ook gaybashingincidenten uit het verleden, ook de hetze rond de regenboogvlag die er in het Xaveriuscollege in Antwerpen geweest is. Dat soort zaken geeft allemaal aan dat het niet vanzelfsprekend is, nog steeds niet. In Sint-Jans-Molenbeek betrof het drie bezoekers van de Pride, een moeder en haar twee kinderen van 13 en 18 jaar, die verwondingen opliepen bij een aanval door drie jongemannen.

Die voorvallen bewijzen, zoals ik al zei, dat er nog een hele weg af te leggen is om tot een meer inclusief Vlaanderen te komen. Er is zo'n zegswijze, 'uit een vat bier kun je geen wijn tappen', waarmee je dan zou veronderstellen dat mensen gewoon niet te veranderen zijn. Het is wat het is. Ik ben iemand die eerder van insteek is dat je dat vat bier dan maar leeggiet, er wijn in giet en dan kun je er wel wijn uit tappen. Om maar te zeggen dat de sensibilisering en ondersteuning ongelooflijk belangrijk zijn. Ik ben er echt van overtuigd dat, wil je die mensen hun zienswijze over onze maatschappij, over hoe Vlaanderen en Brussel staan voor gelijkheid en gelijkwaardigheid, veranderen, je dan moet blijven inzetten.

Minister, ik had daarover enkele vragen voor u. Voor de incidenten an sich en de justitiële gevolgen ervan moet ik immers niet bij u zijn, maar wat betreft de sensibilisering en dergelijke meer, natuurlijk eens te meer.

Welke projecten vanuit uw bevoegdheid Jeugd, maar ook Brussel, lopen er in het kader van sensibilisering rond inclusiviteit, in Vlaanderen en specifiek in Sint-Jans-Molenbeek? Want laat ons eerlijk zijn, het is ook niet de eerste keer dat er in die regio incidenten zijn van deze of andere aard.

Op welke wijze wordt er werk gemaakt van het betrekken van een zo divers mogelijk publiek bij deze projecten?

Hoe succesvol zijn die projecten en wat zijn de voorlopige resultaten, als die er al zijn op dit moment?

Monitoren intermediaire organisaties zoals De Ambrassade en Bataljong de houding van jongeren ten opzichte van maatschappelijke thema's zoals genderdiversiteit? Wat zijn daarvan de resultaten en waar bevinden zich de zwakke plekken, met een lage aanvaardingsgraad van maatschappelijke diversiteit?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Dank u wel, collega Perdaens, voor de vraag.

Samen met u veroordeel ik uiteraard onder elk beding geweld. Geweld is nooit goed te praten. Blijvende inspanningen zijn zeker nodig om tot een inclusiever Vlaanderen en Brussel, en ook Molenbeek, te komen. Dit gaat in het voorliggende geval over de lgbtq-gemeenschap, maar inclusiviteit gaat natuurlijk ook nog verder dan dat. Het is een constant werkproces.

Ik ga niet in op de incidenten waarnaar u verwijst. Ik denk dat dat ook niet de bedoeling is. Ik heb zelf meer dan tien jaar in Molenbeek gewoond, dus ik ben altijd extra oplettend wanneer het gaat over die gemeente. Ik wil er wel op wijzen dat, toen die verschrikkelijke feiten gebeurd zijn, mensen uit de buurt te hulp geschoten zijn om ervoor te zorgen dat de aanvallers op een afstand gehouden werden. Op die manier is ook de politie gecontacteerd. De reactie van de omstanders was dus eigenlijk heel correct en ook bemoedigend. Het is dus niet altijd even zwart-wit als het lijkt. Maar dat is een kleine zijspiong over de anekdotiek van het geval, die aangeeft dat niets altijd helemaal is wat het lijkt.

In de eerste plaats is er natuurlijk een link met de bevoegdheden van mijn collega-minister van Gelijke Kansen en Inburgering, Bart Somers. Daar zijn heel wat acties gebeurd. Hij coördineert binnen de Vlaamse Regering een klankbordgroep met de lgbtq-gemeenschap en het middenveld. Initiatieven binnen verschillende beleidsdomeinen worden daar besproken. Ook mijn kabinet wordt daar actief bij betrokken.

Ik zal kort ingaan op wat er vanuit mijn twee bevoegdheden, Brussel en Jeugd, ter zake is. Natuurlijk kunnen er ook in de mediasector initiatieven zijn om dit te bevorderen. Maar ik ga in het bijzonder in op het Brusselbeleid en het jeugdbeleid.

Vanuit mijn Brusselbeleid beschouw ik inclusiviteit als een transversaal thema waarmee bij elke subsidietoekenning rekening wordt gehouden. Een voorbeeld daarvan zijn onze convenanten met de structurele partners van het Vlaams Brusselbeleid, waarin uitdrukkelijk de passage is opgenomen dat er bij de werking aandacht moet zijn voor onder meer gelijke kansen en integriteit als transversale thema's. Die aandacht moet worden vertaald in concrete acties en wordt jaarlijks ook opgevolgd in het gesprek dat we hebben naar aanleiding van de evaluatie en opvolging van die convenanten.

Wat projectsubsidieëring betreft is er ook een duidelijke lijn. Om in aanmerking te komen voor projectsubsidies in het kader van wat we Polsslag Brussel noemen, vormen participatie en diversiteit sleutelbegrippen. Ze moeten in de subsidieaanvraag

worden aangetoond en worden ook meegenomen in de evaluatiecriteria bij de advisering en beslissing van de dossiers.

Specifiek rond Molenbeek is er een initiatief dat ik graag onder de aandacht zou brengen. Het was een initiatief van de Foyer in Molenbeek, die de tentoonstelling 'Habibi: Het lief en leed van lgbt-moslims' heeft uitgebracht, ook naar aanleiding van het boek dat de heer Peumans – niet degene die we kennen als voorzitter, maar de zoon van – daarover heeft geschreven. Op die manier hebben ze er met de jongeren van de Foyer, met verschillende organisaties in de buurt en met de buurt zelf ook voor gezorgd dat er heel veel aandacht was voor dat thema. Ik denk dat het ook aandacht en sensibilisering verdient, omdat er bepaalde groepen zijn die er eigenlijk nog onvoldoende voor openstaan of vertrouwd mee zijn – dat moeten we ook niet ontkennen. Het is maar een voorbeeld van iets wat concreet is gebeurd in Molenbeek tijdens de afgelopen periode.

Binnen mijn jeugdbeleid is recht op vrijetijdsbesteding voor ieder kind en jongere in Vlaanderen, ongeacht diens geaardheid, afkomst, capaciteiten of andere 'kenmerken', het uitgangspunt. Inclusie waar het kan, exclusief aanbod waar het moet, is daarbij het leidmotief. Vrijetijdsbesteding voor allen is een van de vijf prioriteiten van het jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan (JKP), dat weet u ook.

In het landelijk jeugdwerk zijn er organisaties die daar specifiek rond werken, er zijn ook organisaties die dat meenemen. Via ons jongereninformatieplatform hebben we hier ook extra aandacht voor. Er is ook doorverwijzing naar hulpinstanties zoals Lumi, en zo veel meer.

Ik wil ook even onder de aandacht brengen dat er ook de meerjarenopdracht is die ik heb gegeven aan De Ambrassade, Bataljong, het Coördinatieorgaan voor Internationale Jongerenwerking (Jint) en het Kenniscentrum Kinderrechten, voor de realisatie van een toegankelijk en inclusief jeugdwerk, waarin het lgbtq-aspect ook aan bod komt.

Tot slot, het laatste punt: in 2019 is ook een onderzoeksrapport verschenen over gender- en seksuele identiteit in het jeugdwerk, dat heet 'Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet'. Met het oog op concretisering van de beleidsaanbevelingen gaat mijn departement op dit moment het gesprek aan met verschillende expertenorganisaties. De focus ligt op hanteerbare tools of concrete handvatten op maat van het jeugdwerk op het vlak van gender- en seksuele diversiteit en het versterken van de online integriteit, door proactief te focussen op alternatieven voor anti-gendernarratieven. Dat traject sluit ook aan op de prioriteiten 'welbevinden en positieve identiteitsontwikkeling' en 'mediawijsheid'.

Uw laatste punt ging over monitoring. De monitoring van de houding van jongeren over maatschappelijke thema's behoort tot de kernopdracht van het Jeugdonderzoeksplatform (JOP). De opmaak van de staat van de jeugd behoort tot een van de kernopdrachten van het JOP, in uitvoering van artikel 6 van ons Jeugddecree. Sinds 2005 meet de JOP-monitor vijfjaarlijks de staat van de jeugd op. Bevragingen uit 2013 en 2018 wezen uit dat kinderen en jongeren druk ervaren om zich genderconform te gedragen. Jongens ervaren deze druk in het algemeen sterker. Jongens uiten zich ook vaker seksistisch of homofoob dan meisjes. Het opleidingsniveau van de jongeren zelf en het opleidingsniveau van de ouders spelen daarbij ook wel een rol. Seksistische attitudes en opvattingen nemen ook af met leeftijd. Die onderzoeksresultaten worden uiteraard meegenomen ter wetenschappelijke ondersteuning van de verschillende initiatieven die we nemen.

Volgend jaar, in 2023, wordt voor de vijfde keer de staat van de jeugd afgenomen. De voorbereiding van de survey is dit jaar ook opgestart. De afbakening van thema's en de identificatie van de organisaties en actoren die in het participatieve voortraject betrokken zouden moeten worden, is op dit moment nog lopende. Het

is zeker dat genderidentiteit en genderattitudes ook deze keer zullen worden bevroegd.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Dank u wel voor de antwoorden, minister. U haalt terecht aan dat het in eerste instantie omstaanders waren die het getroffen gezin hielpen. De eerlijkheid gebiedt ook wel te stellen dat de drie daders in eerste instantie bijval kregen van andere omstaanders, die ook verwensingen toeriepen aan het adres van dat gezin. Ik zeg heel bewust 'omstaanders' want je hebt er natuurlijk geen zicht op of het mensen betreft die daar wonen of die daar passeerden. In feite doet dat er niet toe. Het feit dat dat soort gedrag voor sommigen nog altijd bon ton is, blijft een probleem. Of die mensen daar al dan niet woonden, doet er in feite minder toe.

Minister, u haalt heel veel initiatieven en projecten aan die lopen. Dat is fantastisch. Ik vroeg me wel iets af. Ik denk dat er een focus nodig is op het bereiken van mensen die – om het met een eufemisme te stellen – negatief ingesteld zijn in dezen. Ik vraag me af op welke manier daarop gefocust zal worden.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (cd&v): Dank u wel, collega Perdaens, voor de vraag en dank u wel, minister, voor uw antwoord. Ik vind het wel degelijk belangrijk dat de minister hier benadrukt wat de reactie van de omstaanders was. Het lijkt me eerlijk gezegd meer bon ton om te focussen op alle problemen die er in Molenbeek zijn en te doen alsof er alleen maar problemen zijn. We mogen die problemen natuurlijk niet ontkennen. We kennen allemaal ook de getuigenis van bijvoorbeeld Riadh Bahri, die publiekelijk toegeeft dat hij daar niet hand in hand wil lopen.

Mijn ervaringen met Molenbeek zijn evenwel toch ook positief. Ik heb de minister eens, informeel, meegenomen naar een initiatief van een homokoppel dat daar werkt in een wijk met heel veel nieuwkomers en daar aan sociale binding doet. Er zijn heel veel mooie initiatieven. Ik heb de indruk dat wij heel vaak te hard focussen op alles wat er verkeerd loopt of problematisch is in Molenbeek. Ik ben dus blij dat u een genuanceerde boodschap brengt, minister.

Het is ook heel goed dat het JOP die monitoring verderzet. Dat is een taak van het JOP, maar minder van de Ambrassade of de Jeugdraad, zoals in de vraag gesuggereerd werd. *(Opmerkingen)*

Zo had ik het begrepen. We moeten opletten dat we het Vlaamse jeugdwerk niet instrumentaliseren en het vooral een kernopdracht geven, namelijk jongeren jong laten zijn en hen plezier laten beleven.

Minister, ik ben heel blij met de initiatieven die u en minister Somers nemen op het vlak van het doorbreken van die gendernormativiteit, om iedereen het signaal te geven dat je jezelf kan zijn. Dat is nodig in de hele samenleving, zelfs voor leden van dit parlement, als ik de voorbije weken commentaren zag – ook van parlementsleden die hier aanwezig zijn – over het deelnemen van politici aan de Pride die via hun kledij genderdiversiteit willen uiten. Ik stel me daar heel veel vragen bij. Wat is de norm en is het aan ons om daar een norm op te leggen? Minister, bedankt voor uw antwoorden, voor uw initiatieven en bedankt om Molenbeek hier wat genuanceerder in beeld te willen brengen.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Ik wil nog kort ingaan op die specifieke initiatieven. Kunnen zijn wie je wilt zijn, is een centraal thema dat belangrijk is voor alle

jongeren. Dat moet ook door alle jongeren gerespecteerd worden. In het onderzoeksrapport van 2019-2020 wordt gesteld dat het belangrijk is om daar op een inclusieve manier over te spreken. Voor het overige denk ik dat dat een algemene doelstelling is in alle projecten die we ondersteunen, of het nu in Brussel is of in de rest van Vlaanderen. Ik heb op dat punt geen verdere aanvullingen.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Dank u wel, minister, voor de bijkomende antwoorden. Ik denk dat het veilig is om te stellen dat dit soort uitingen van holebihaat, en haat en geweld in het algemeen, ten strengste veroordeeld mogen worden door iedereen. Discriminatie, van welke bevolkingsgroep dan ook, heeft geen plaats in Vlaanderen.

Collega Van de Wauwer, ik ben het volledig met u eens. We moeten ervoor zorgen dat jongeren jong kunnen zijn en plezier kunnen maken. Ik wil daaraan toevoegen dat dit overal en veilig moet kunnen gebeuren. Wat dat betreft is er nog steeds heel veel werk aan de winkel. Dat is niet alleen een probleem in Molenbeek, dat is overal zo. Maar ik ben er ook van overtuigd dat je de problemen pas kunt oplossen als je ze benoemt. Daar zal ik me voor blijven inzetten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.